Kekako
EVANGELIZAČNÍ CENTRUM
PRO SLUŽBU NOVÉ EVANGELIZACE

BKŠ
Biblická korespondenční škola

Koinonia Jan Křtitel
Oáza – Plzeň

Budilovo nám. 1
321 00 Plzeň-Litice
Tel.: 377 828 180
Fax: 373 729 721
E-mail:
bks@koinonia.cz
Web site:
www.koinonia.cz

6. LEKCE

POČÁTEK JEŽÍŠOVA VEŘEJNÉHO PŮSOBENÍ

JEŽÍŠŮV KŘEST

Po období, kdy Ježíš žil v Nazaretu prakticky ve skrytosti, začíná nová etapa jeho života: veřejný život směřující přímo k podstatě velikonoční události. Tuto etapu otevírá Ježíšův křest.
Z úryvků Sk 1,22 a Sk 10,37-38 jasně vyplývá, že v prvotní církvi byl **Ježíšův křest považován za výchozí bod, za prvopočátek jeho veřejného působení.**
Marek tuto událost popisuje následujícím způsobem: „V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a byl v Jordánu od Jana pokřtěn. Vtom, jak vystupoval z vody, uviděl nebesa rozevřená a Ducha, který jako holubice sestupuje na něj. A z nebe se ozval hlas: ‚Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil'." (Mk 1,9-11)
To, co následovalo po křtu, chápali evangelisté jako akt **Božího zjevení** *(z řec. slova epifanie)*.
V textech evangelií existuje určitý rozpor, pokud jde o to, komu bylo zjevení určeno. Marek se domnívá, že zjevení bylo adresováno Ježíšovi, zatímco podle ostatních evangelistů se obracelo k zástupům a Janu Křtiteli.

Samotný akt zjevení provázejí tři skutečnosti:

- otevřená nebesa;
- sestoupení Ducha;
- hlas z nebe.

Starý zákon přikládá těmto třem úkazům mimořádnou důležitost. Nový zákon je pak používá, když ilustruje Ježíšovo zjevení u Jordánu.

Význam těchto tří úkazů si nyní vysvětlíme:

1. Otevřená nebesa
Nebesa označují za prvé místo Boží přítomnosti, za druhé samotnou božskou podstatu – mluvit o nebi znamená mluvit o Bohu. Proto je Ježíšův křest Božím dílem a plodem Boží iniciativy.
Skutečnost otevření (a zavření) nebe se ve Starém zákoně vyskytuje několikrát.
Např. u proroka Ezechiela čteme: „Třicátého roku ve čtvrtém měsíci, pátého dne toho měsíce, když jsem byl mezi přesídlenci u průplavu Kebaru, otevřela se nebesa a měl jsem různá vidění od Boha." (Ez 1,1) Touto vizí začíná Ezechiel své prorocké poslání.
Zde tedy spatřujeme paralelu s počátkem Ježíšovy veřejné činnosti, kterou taktéž zahájilo otevření nebes.

V knize proroka Izajáše se píše: „Pohlédni z nebes a podívej se ze svého svatého, proslaveného obydlí! …tvou svatyni pošlapali naši protivníci… Kéž bys protrhl nebesa a sestoupil dolů…" (Iz 63,15-64,1) Tento text vyjadřuje hlubokou zkušenost s Boží přítomností a Božím zásahem. Je-li vyprávění o Ježíšově křtu uvedeno do souvislosti s tímto úryvkem, stává se **významnou etapou v dějinách spásy.** Pán v něm figuruje jakožto nový Mojžíš, který naplňuje naděje a tužby obsažené ve Starém zákoně.

2. Sestoupení Ducha
Když se ve Starém zákoně říká, že na někoho sestoupil (popř. že se někoho zmocnil) Duch svatý, znamená to, že tak byla dotyčnému předána božská síla, aby naplnil své poslání osvoboditele ve prospěch Božího lidu. Pro příklad můžeme uvést soudce Gedeona (srov. Sd 6,34), krále Saula (srov. 1S 10,6) a proroka Elíšu (srov. 2 Kr 2,9).
Bylo známo, že na rozdíl od ostatních očekávaný Mesiáš přijme Božího Ducha v plnosti. V knize proroka Izajáše se s tímto tvrzením setkáváme dokonce několikrát:

- „Na něm spočine Duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy." (Iz 11,2)
- „Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Vložil jsem na něho svého ducha, aby vyhlásil soud pronárodům." (Iz 42,1)
- „Duch panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění…" (Iz 61,1)

Když tedy Duch sestoupil na Ježíše, **zjevil ho jako toho, kdo je plný Boží moci (srov. Sk 10,38), jakožto Mesiáše ohlašovaného proroky**, který zahajuje své poslání osvoboditele.

3. Hlas z nebe
Hlas z nebe promluvil: **„Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil."** (L 3,22) Tato slova připomínají dva úryvky Starého zákona, které byly pro apoštoly a první křesťany velmi důležité, protože jim vysvětlovaly tajemství Ježíšova života. Jedná se o texty Ž 2,7 a Iz 42,1.
Tvrzení **„ty jsi můj syn"** je součástí druhého žalmu a vztahuje se k Nátanovu proroctví o Božím příslibu pro Davida – království pro jeho potomka, které nebude mít konce (srov. 2S 7,14). V tomto proroctví spatřoval Starý zákon zvěst o Mesiáši, proto se Ž 2 dává do souvislosti právě s Mesiášem. Po zmrtvýchvstání apoštolové poznali, že tato slova hovořila o Ježíšovi a že právě on je ten zaslíbený potomek (srov. Sk 13,33 a Žd 1,5).
Izajáš 42,1 se zmiňuje o **služebníku Hospodinovu** *(Jahveho)*, jenž svým pokořením a utrpením na sebe vzal hříchy světa.
Ve světle zmrtvýchvstání apoštolové pochopili, že se toto proroctví uskutečnilo skrze Ježíše (srov. Sk 3,13.26; 4,27.30; Mt 12,18-21). Uvědomili si, že Ježíš sám sebe představil jakožto služebníka: „…ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil…" (Mk 10,45).

Význam Ježíšova křtu
Z toho, jak apoštolové a evangelisté chápali Ježíšův křest, můžeme vyvodit následující skutečnosti:

• Ve křtu se **Ježíš zjevuje jako očekávaný Mesiáš**.
• Ježíšův křest představuje **zahájení zcela nové a výjimečné etapy v dějinách spásy**.
• Ježíš-Mesiáš má plnost Božího Ducha, protože je **Boží syn**.
• Ježíš-Mesiáš projevuje solidaritu s hříšníky, má charakteristiky pravého **služebníka Hospodinova**. Tím je vyjádřená myšlenka podřízenosti: služebník nejedná ve svém vlastním jménu, ale ve jménu toho, kdo ho poslal.

V symbolice křtu se pojí tři hlavní ideje:
- **důstojnost** (královská důstojnost – Ž 2,7);
- **přirozenost** (jediný a milovaný Syn – Gn 22,2);
- **poslání** (poslaný Bohem – Iz 42,1).

V příběhu křtu už je obsažena – stejně jako je v semeni skrytá celá rostlina – **předzvěst Ježíšova umučení (srov. L 12,50) a jeho zmrtvýchvstání (srov. Žd 1,13).** Ve křtu nacházíme shrnutí celého evangelia, dobré zvěsti o naší spáse.

POKUŠENÍ NA POUŠTI
(Mt 4,1-11; L 4,1-13; Mk 1,12-13)

„Plný Ducha svatého vrátil se Ježíš od Jordánu; Duch ho vodil po poušti čtyřicet dní a ďábel ho pokoušel." (L 4,1-2)

Při křtu v Jordánu Ježíš přijal znamení, jež mu dalo nové a hlubší vědomí jeho vlastní identity a povolání.
To však neznamená, že tyto skutečnosti byly Ježíšovi až do doby křtu utajeny. Již od dětství věděl, kým je, a měl představu o svém poslání (srov. L 2,49). Jako člověk však prošel přirozeným růstem ve všech životních dimenzích, rovněž pokud jde o poznání a vědomí: „Ježíš prospíval na duchu *(moudrostí – viz pozn.)* i na těle a byl milý Bohu i lidem" (srov. L 2,52).

Hlas z nebe, jenž zazněl na březích Jordánu, Ježíšovi potvrdil, že jeho poslání Mesiáše se shoduje s posláním služebníka Hospodinova, jak jej popisuje kniha proroka Izajáše. Tato zkušenost znamenala pro Ježíše prožitek tak silný, že není divu, když bezprostředně po ní pocítil nutnost **odebrat se na poušť**. Tam jej vedl Duch, „aby byl pokoušen od ďábla" (srov. Mt 4,1).

Význam pouště
Abychom lépe porozuměli Ježíšovu odchodu na poušť, musíme vědět, co poušť znamenala pro židy. Otcové prožili na poušti čtyřicet let před vstupem do zaslíbené země, právě poušť byla místem, kde Mojžíš a Elijáš prožili zkušenost modlitby a čtyřicetidenního postu, což bylo nezbytné k uskutečnění jejich poslání (srov. Ex 24,18 a 1Kr 19,8).
Poušť tak znamenala především místo setkání s Bohem a místo přípravy na velké poslání.

Kekako
EVANGELIZAČNÍ CENTRUM
PRO SLUŽBU NOVÉ EVANGELIZACE

BKŠ
Biblická korespondenční škola

Koinonia Jan Křtitel
Oáza – Plzeň

Budilovo nám. 1
321 00 Plzeň-Litice
Tel.: 377 828 180
Fax: 373 729 721
E-mail:
bks@koinonia.cz
Web site:
www.koinonia.cz

Mojžíš a Elijáš tady poznali Hospodina. Také Ježíš odešel na poušť, aby zde porozuměl vůli Otce a spojil se s ním prostřednictvím modlitby. Teprve po čtyřiceti dnech na poušti Ježíš zahájil své veřejné působení. Potřeboval poznat Otcovu vůli a být s ním v modlitbě.
Také během veřejného působení se stalo Ježíšovým zvykem, že se odebíral na opuštěná místa, aby tam naslouchal Otci a rozmlouval s ním, aby nacházel cestu, jak zůstat věrný poslání, které mu bylo zjeveno ve křtu.

Poušť však není jen místem klidu pro modlitbu a rozjímání, je to také místo zkoušky a pokušení. Důkazem toho jsou příběhy popsané v knize Exodus a Numeri.
Pokušení na poušti představují jakýsi **model všech Ježíšových pokušení, která musel podstoupit během celého svého působení.** Poušť tedy nebyla jediným místem, kde byl Ježíš pokoušen. Zde jsou uvedené příklady dalších Ježíšových pokušení:

- když ho lidé chtěli provolat za krále (srov. J 6,15);
- když od něj farizeové požadovali zázrak (srov. Mt 12,38);
- když se ho Petr snažil odvést od cesty umučení a kříže (srov. Mt 16,22-23);
- když byl ukřižován a lidé ho tupili (srov. Mt 27,40) – povšimněme si tvrzení *„jsi-li…, tedy…“*, které vyznívá stejně jako to, které použil ďábel v prvních dvou pokušeních.

Pokušení na poušti byla spojená s Ježíšovým povoláním. On však všechna tato pokušení překonal a zvítězil nad nimi. Ježíš zcela přilnul k Otcově vůli – v tom tkví pravý smysl jeho vítězství na poušti.

Ježíšova pokušení

Už jsme se zmínili, že Ježíš podstoupil zcela standardní vývoj ve všech oblastech lidského života. Proto na všechny otázky, které před něj život postavil, neměl předem připravenou odpověď. Musel se učit, musel přemýšlet, rozjímat o Písmu, obracet se na svého Otce a radit se s ním.
Z toho tedy vyplývá, že pro Ježíšův život nebyly vyznačené pohodlné stezky, které by ho bezbolestně vedly na cestách poznání a zkušeností. Právě naopak – Ježíš zakoušel i těžkosti, bolesti a utrpení. Cestou k oběti a smrti tak před ním vyvstalo pokušení zvolit si jinou, pohodlnější cestu. Právě tu Pokušitel Ježíši nabídl.

Lukáš a Matouš nám předkládají symbolický obraz tří typů pokušení, jimž Ježíš bude muset ve svém životě čelit. Všechny tři můžeme shrnout do jediného: pozměnění nebo dokonce opuštění cesty, již mu ukázal Otec.
Zde vidíme opět paralelu: v čem Izrael pokušení podlehl, v tom Ježíš naopak prokázal absolutní věrnost Bohu.

První pokušení
Používat zázraky pro vlastní pohodlí (srov. Mt 4,3-4; L 4,3-4)

Ježíš věděl, že bude muset jako každý člověk bojovat, strádat, snášet únavu, pomluvy, pronásledování a opuštěnost. Odpovědí na tato strádání není útěk, nýbrž naplňování vůle Otce – pouze ta je jediným pokrmem (srov. J 4,34). Opravdovou hlubokou motivací je láska k Bohu a následování jeho cesty za jakoukoliv cenu. Ze Slova, které vychází z Božích úst, z Boží odpovědi a ze společenství s ním člověk skutečně může žít. Vyjadřuje tím svůj postoj důvěry – znamená to rozhodnout se pro Boží řešení. Ježíš je zcela závislý pouze na svém Otci.
Ježíš dává přednost službě Bohu před hmotnými potřebami a vlastním užitkem.

Druhé pokušení
Být mocným člověkem (srov. Mt 4,8-10; L 4,5-8)

Toto pokušení provází Ježíše velmi často. Ježíš byl známá osobnost, stáli při něm lidé ochotní bojovat a při různých příležitostech ho lid chtěl provolávat králem. Víra, že štěstí spočívá v tom, co člověk má a že Boží království se uskutečňuje tímto způsobem, znamenala pokušení moci a vlády nad lidem.
Ježíš přišel, aby sloužil, nikoliv aby si nechal sloužit. Jeho služba spočívá v tom, že dává to nejcennější, svůj život (srov. Mt 20,28). Ten, kdo má být uctíván, je pouze Bůh, a tato úcta spočívá ve věrném plnění Otcovy vůle a poslání, jež Ježíš od Otce přijal. Způsob, kterým můžeme sloužit Bohu a ctít ho, je nabídnout sebe sama jako svatou a bohumilou oběť (srov. Ř 12,1).
Ježíš vládne skrze službu a absolutní podřízenost Bohu.

Třetí pokušení
Změnit Boží plán (srov. Mt 4,5-7; L 4,9-12)

Pokoušet Boha znamená mít nedostatek víry. Znamená to zříkat se cesty ve víře, abychom podřídili Boží plán našemu prospěchu. Takovému pokušení podléhá každý, kdo má strach naprosto se na Boha spolehnout, kdo dává přednost své vlastní vůli před vůlí Boží. Ježíš ví, že nikoliv Bůh se má přizpůsobit jemu, ale že on má s důvěrou přilnout k Otci. **Ježíš chce být pokorným služebníkem**, proto se přece narodil.
Až bude viset přibitý na kříži, lidé na něho budou křičet: „Jsi-li Syn Boží, sestup z kříže!… Je král izraelský – ať nyní sestoupí z kříže a uvěříme v něho!" (Mt 27,40.42) Pokaždé se jedná o stejné pokušení. Ježíš se však už rozhodl, když v Getsemanské zahradě tváří v tvář smrti řekl: „Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň." (L 22,42)

V Matoušově evangeliu zaznamenávají Ježíšova pokušení určitý nárůst: uspokojení potřeb, okázalé vystupování a vláda nad světem. Tato pokušení **Ježíš překonává jasným vyjádřením svého postoje k Bohu, na něhož plně spoléhá**. Toto spolehnutí se znamená „opírat se" o Boha s důvěrou, aniž by Ježíš Bohu jakkoliv upíral slávu, jež mu přísluší, a snažil se ji vztáhnout sám na sebe. **Proto je Ježíš označován za Božího syna a nám se dostává správné definice Mesiáše – služebník Hospodinův.**

Další pokušení

Lukáš své vyprávění uzavírá tím, že po pokušeních na poušti „od něj ďábel odešel, aby se vrátil ve stanovený čas" (srov. L 4,1-13). Vyprávění **Lukáše** a **Matouše** nám mohou připadat jako příběhy, které jsou výrazně obohacené o určitou symboliku a literární zpracování. To však neznamená, že nejsou historické. Způsob jejich sepsání naznačuje „modelová" pokušení, to znamená, že se jedná o pokušení určitého druhu, opakující se v nejrůznějších podobách a variantách. **Modifikace těchto pokušení budou působit na Ježíše po celý život až do smrti. Ilustrace těchto „typových" pokušení nám současně ukazuje řešení, které Ježíš přijal za své – plně přilnout k vůli Otce.**

Uveďme si nyní několik příkladů obměn Ježíšových pokušení:
• Velekněží a zákoníci se Ježíši posmívali a říkali: „Jiné zachránil, sám sebe zachránit nemůže. Ať nyní sestoupí z kříže, ten Mesiáš, král izraelský, abychom to viděli a uvěřili." (srov. Mk 15,31-32)

• „Přišli farizeové a začali se s ním přít; žádali na něm znamení z nebe a tak ho pokoušeli." (Mk 8,11)

• Stejně tak Petr, jenž vyznal Ježíše za Mesiáše, sdílel triumfalistickou mesiánskou vizi lidu a vyzval Ježíše, aby nechodil do Jeruzaléma, a vyhnul se tak smrti a skrze toto rozhodnutí nenaplnil své poslání. (srov. Mk 8,32-33)

Tato pokušení, jež uvádí Marek, představují varianty tří pokušení, o nichž hovoří Lukáš a Matouš ve svých příbězích o čtyřiceti dnech Ježíšova života na poušti.
Řešení je pokaždé stejné: dokonalá vůle Otce převyšující všechno – v jejím následování spočívá pravé štěstí i naše poslání. Je to znamení víry a lásky.

JEŽÍŠOVY PRVNÍ VEŘEJNÉ ČINY

Evangelisté se shodují v tom, že po křtu a období pouště se **Ježíš vrátil do Galileje v moci Ducha a začal kázat** (srov. Mt 4,12; Mk 1,14; L 4,14; J 2,1).
Do období tohoto návratu do Galileje je začleněn popis **dvou událostí**, jež jsou **typické** pro evangelium Jana a Lukáše, kteří se o nich zmiňují, aby tak podtrhli Ježíšovo působení a kázání. Jedná se o **svatbu v Káně** a **zahajovací řeč v nazaretské synagoze**.

1. Svatba v Káně (srov. J 2,1-2)

„Tak učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek *(tzn. též model, prototyp)* svých znamení a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili." (J 2,11) Tento verš, jímž se uzavírá líčení zázraku, poukazuje na pravý význam tohoto prvního veřejného zázraku.
Zázrak je znamení. Pro Jana je zázrak **znamení Ježíšova působení**. V tomto případě se jedná o zázrak, při němž byla voda proměněna ve víno a **skrze nějž Ježíš zjevuje, kdo je**. Chce, aby v něj lidé uvěřili. Ježíš zjevil svou slávu, to znamená, že se projevil jako Spasitel a Bohem

Kekako
EVANGELIZAČNÍ CENTRUM
PRO SLUŽBU NOVÉ EVANGELIZACE
BKŠ
Biblická korespondenční škola

Koinonia Jan Křtitel
Oáza – Plzeň

Budilovo nám. 1
321 00 Plzeň-Litice
Tel.: 377 828 180
Fax: 373 729 721
E-mail:
bks@koinonia.cz
Web site:
www.koinonia.cz

poslaný. V tomto znamení Ježíš odhaluje něco ze sebe sama, avšak ne slovy, nýbrž skutky. Když učedníci spatřili Ježíšovu slávu, uvěřili.
Skrze zázrak v Káně Galilejské Ježíš zahajuje novou dobu. Nastal čas počátku všeho nového, čas nového života. Starý zákon ustupuje a přenechává místo Novému zákonu. V této hodině se rodí nový člověk.
Definitivní znamení daru nového života však Jan spatřuje na kříži. Právě tam Ježíš zjevuje svou slávu v plnosti, tam nastala **„hodina"** absolutního oslavení. Ostatní znamení jsou pouhou přípravou na tento okamžik velkolepého znamení, přechodu od smrti k životu, z temnoty do světla, od vody k novému vínu. Toto znamení dokazuje Ježíšovu štědrost – jak hojně vína Ježíš proměnil, tak bohatě se vydal i on sám, nešetřil se, vydal se až do krajnosti. **Nové víno nám dává až pravý ženich – a to je Ježíš.** Teprve on nabízí víno, které je dobré.
Tímto znamením nového vína Ježíš otevírá bránu nové doby.

Jan nehovoří o ustanovení eucharistie, ale zmiňuje se o znamení vína (2. kapitola) a chleba (6. kapitola). Ve svém evangeliu mluví o eucharistii – samotném Ježíši, pravém chlebu a pravém víně, Slově, jež se stává tělem. Tomu, kdo v něj věří a jí z něho, se dostane života.
V Janově evangeliu se Maria objevuje pouze dvakrát, a to u příležitosti prvního znamení (svatba v Káně) a znamení posledního, kdy Ježíš umírá na kříži. Je to právě Maria, která je přítomná v jeho první i poslední hodině, je vzor pozorného a věrného učedníka.

2. Zahajovací řeč Ježíše v nazaretské synagoze (srov. L 4,16-30)
S největší pravděpodobností Lukáš úmyslně změnil chronologický pořádek faktů, a tak nám předkládá návštěvu Nazaretu jako první Ježíšovo veřejné gesto. V té době už Ježíš vykonal zázraky (srov. L 4,23), přesto však Lukáš zahajuje **Ježíšovu veřejnou činnost v Nazaretu**. **Právě zde Ježíš započal svou službu úvodní řečí, z níž už od počátku vyplývá, jaké bude jeho poslání.**
Ježíš ohlašuje své prorocké poslání citací úryvku z proroka Izajáše, kterou Lukáš sestavil na základě Iz 61,1-2 a Iz 58,6 a úmyslně upravil.

Evangelium je hlásáno chudým, tedy těm, kteří jsou ochotni tuto radostnou zvěst přijmout. Obyvatelé Nazaretu mají na rozdíl od „chudých" zatvrzelé a tvrdošíjné srdce. Chudí se stávají kategorií už ne sociální, ale teologickou.
Slova vyřčená Ježíšem docházejí v onom „dnes" svého naplnění, jsou to slova sdělující Boží milost a milosrdenství (srov. L 4,22). Dochází tak k naprosté shodě s úryvkem z knihy proroka Izajáše. Jeho uskutečnění pak potvrzuje samotný Ježíš. Říká vlastně dvě věci: „Ten Duchem pomazaný prorok jsem Já," a „můj úkol spočívá v hlásání milosti a svobody". To znamená, že v Ježíši se zjevuje milosrdný Bůh. Ježíšovo „dnes" je čas vykoupení zvěstovaného chudým, je to čas milostivého léta. Přijmout Ježíše znamená nechat se uchvátit a zahrnout Boží dobrotivostí a milosrdenstvím.
Na slova zatvrzelých obyvatel Nazaretu Ježíš reaguje biblickými příklady: Elijáš poslaný k vdově do Sarepty v zemi sidónské (srov. 1Kr 17) a Elíša a syrský Naamán (srov. 2 Kr 5). Pomoc poskytnutá cizincům má být pro nazaretské ponaučením, neboť jejich nevěřícný přístup k Ježíši se projevuje uzavřeností, jež mu brání vykonat jakékoliv zázraky. Jejich chování a postoj je pravým opakem toho, co jsme viděli u chudých – ti si před Bohem zachovávají správný postoj přijetí, nikoliv domýšlivosti.
Přijetí Ježíšovy osoby se stává jedinou možností, jak získat podíl na nabídnutém osvobození.

Ježíš je tím, kdo naplňuje proroctví, a stává se tudíž součástí dějin Izraele. Působí pod vlivem Hospodinova Ducha, a to objasňuje veškeré jeho konání. **On je pomazaný Duchem** a vyslaný, aby evangelizoval chudé.
Toto však není konečná charakteristika Ježíšova poslání! Ježíš je **znamení, kterému se bude odporovat**. Ježíš zjevuje sám sebe a setkává se přitom se stále silnějším odmítavým postojem – po údivu (v. 22) následuje polemická odpověď (v. 23), pak hněv (v. 28) a nakonec násilné vyhnání (v. 29). Jeho zjevení je předurčené k přijetí mimo vlast (verše 24-27).
Spása má aktuální význam a je určená všem. Podmínkou je víra v Ježíše. V něm se projevuje spásonosné Boží milosrdenství.

ÚKOLY
Cvičení 1– 4 zpracujte písemně a zašlete k opravě!

1. Stručně shrňte význam tří znamení Ježíšova křtu.

2. Stručně shrňte význam tří pokušení na poušti a doplňte jej příslušnými biblickými citacemi.

3. Ze všech čtyř evangelií vyhledejte biblické citace, které demonstrují další pokušení, jež Ježíš podstoupil.

4. K jakým z Ježíšových pokušení náleží reakce obyvatel Nazareta v L 4,22-30?

5. Přečtěte si následující úryvky, jež hovoří o Ježíšově modlitbě:

- Mt 14,23; 6,5-15; 26,36-44
- Mk 1,35
- L 5,16; 6,12-13; 11,1
- J 17,1

Tyto úryvky vzájemně porovnejte a zamyslete se nad těmito otázkami:

- Při jaké příležitosti se Ježíš modlí a proč?
- Jaká je jeho modlitba?
- Jaký postoj předpokládá?
- Jaký závěr z toho můžeme vyvodit pro naši modlitbu?